

Reactie: Wijziging Besluit bouwwerken leefomgeving, aanscherping en uitbreiding van de milieuprestatie-eis

23 februari 2024

Deel I

Context

Wat is er aan de hand?

- Het Ministerie van BZK heeft een [wijziging](#) voorgesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) waarin de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG) wordt aangescherpt.
- Onderdeel van deze wijziging is de overgang naar de nieuwe set milieu-effecten in het berekenen van de Milieu-kosten indicator (MKI-score) van bouwmaterialen:
  - Van EN-15804:A1 naar de EN-15804:A2.
- Bij die overgang naar de nieuwe set is besloten om alle 19 milieu-effecten mee te nemen in de wegging om te komen tot de MKI-score. In de vorige MKI-score waren dit 11 milieu-effecten.
- De **robuustheid van de nieuwe methode** om te komen tot de MKI zijn nog **op zijn minst twijfelachtig** te noemen op de volgende twee vlakken:
  - De LCA-methode (van LCI naar mid-point categorieën) in het beoordelen van de *additionele* milieu-effecten. We noemen deze effecten *additioneel*, omdat er binnen de LCA-community nog géén algehele consensus is over de robuustheid.
  - Het meewegen van deze extra 8 milieu-effecten in de wegging van de 19 milieu-effecten tot de MKI-score. In de wegging wordt een bedrag gehangen aan een milieu-effect.
- Deze overgang naar de nieuwe set - met het meenemen van alle milieu-effecten - heeft **bijzonder veel gevolgen** voor de **waardering** van de **duurzaamheid van materialen** in de bouw en zijn **contraproductief** wanneer we kijken naar onze doelstellingen.

EN-15804:A1

Milieu-impactcatergorie	Equivalent eenheid	Weegfactor (€/kg equivalent)
Uitputting abiotische grondstoffen (exclusief fossiele energiedragers) - ADP	kg SB-eq	€ 0,16
Uitputting fossiele energiedragers - ADP	kg SB-eq	€ 0,16
Klimaatsverandering - GWP 100 j.	kg CO ₂ -eq	€ 0,05
Aantasting ozonlaag - ODP	kg CFC-11-EQ	€ 30,00
Fotochemische oxidantvorming - POCP	kg C ₂ H ₄	€ 2,00
Verzuring - AP	kg SO ₂ -eq	€ 4,00
Vermesting - EP	kg PO ₄ -eq	€ 9,00
Humane toxiciteit - HTP	kg 1,4 DB-eq	€ 0,09
Zoetwater aquatische ecotoxiciteit - FAETP	kg 1,4 DB-eq	€ 0,03
Mariene aquatische ecotoxiciteit - MAETP	kg 1,4 DB-eq	€ 0,0001
Terrestrische ecotoxiciteit - TETP	kg 1,4 DB-eq	€ 0,06

*Additionele indicatoren in A2

EN-15804:A2

Milieu-impactcatergorie	Equivalent eenheid	Weegfactor (€/kg equivalent)
Klimaatverandering - Totaal	kg CO ₂ -eq	-
Klimaatverandering - Fossiel	kg CO ₂ -eq	€0,116
Klimaatverandering - Biogeen	kg CO ₂ -eq	€0,116
Klimaatverandering - Landgebruik en veranderingen in landgebruik	kg CO ₂ -eq	€0,116
Ozonlaagaantasting	kg CFC-11-eq	€32
Verzuring	Mol H ⁺ -eq.	€0,39
Vermesting: Zoetwater	kg P-eq	€1,96
Vermesting: Zoutwater	kg N	€3,28
Vermesting: Land	Mol N-eq.	€0,36
Smogvorming	kg NMVOC-eq.	€1,22
Grondstofuitputting: - Metalen en mineralen	kg Sb-eq	€0,30
Grondstofuitputting: - Energiedragers	MJ	€0,00033
Waterschaarste	€/m ³ water eq	€0,00506
Fijnstofvorming*	disease incidence	€575.838
Straling*	kg kBq U235-eq	€0,049
Ecotoxiciteit - aquatisch zoetwater*	€/CTUe	€0,00013
Humane toxiciteit - Kankerverwekkend effect*	€/CTUh	€1.096.368
Humane toxiciteit - Niet-kankerverwekkend*	€/CTUh	€147.588
Landgebruik*	€/Pt/m ² .jaar	€0,000178

De MPG en Nederlands beleid op biobased bouwen

- In het Klimaatakkoord zijn **beleidsdoelstellingen** voor **2030** en **2050** opgesteld welke zich richten op CO₂-reductie en de reductie van primair materiaalgebruik.
- Om het klimaatakkoord te halen is onder andere de **Nationale Aanpak Biobased Bouwen** opgesteld door de ministeries van I&W, LNV, BZK en EZ. Hierin wordt het gebruik van **biobased materialen als cruciaal** ingrediënt voor de **transitie** naar **duurzaam bouwen** vastgelegd.
- In beleid is vastgelegd om de toelaatbare MPG-score van gebouwen over de komende jaren aan te scherpen. De **MPG stuurt echter *niet expliciet*** op het **bijdragen aan bovengenoemde beleidsdoelstellingen**.
- **Want:** de MPG is een score van alle milieu-effecten over de gehele levensduur van een gebouw, maar stuurt niet **specifiek op korte termijn reductie van CO₂**, nog op primair gebruik van grondstoffen of het stimuleren van biobased materialen.
- **Sterker nog:** de aanscherping van de MPG zoals die momenteel ligt leiden tot **slechtere scores voor hernieuwbare, biobased materialen** in gebouwen. Ironisch genoeg is binnen deze aanscherping [staal grote winnaar](#).

Trends in de markt voor bouwmaterialen.

- **Investerings en snelle ontwikkelingen in biobased bouwen.** Veel ontwikkelaars en conceptuele bouwers investeren momenteel in biobased bouwen, in lijn met regionaal en het nationale beleid.
- **Rekenkundig winst behalen met je bouwmaterialen.** De MPG-score en de MKI-score worden beoordeeld over de gehele levenscyclus van gebouw en de materialen. Veel MKI-scores van bouwmaterialen zijn creatief beoordeeld door vooral aan het einde van de levensfase de impact van het product te verlagen. Hiermee wordt echter **geen CO2-reductie**, of enige andere milieuwinst, behaald op **de korte termijn**.

Conclusie

- Het voorstel van de aanscherping van de Bbl zal in zijn huidige vorm leiden tot:
  - Een **contradictie** met de **Nationale Aanpak Biobased Bouwen** en met het **Klimaatakkoord**.
  - De huidige focus op de **volledige levenscyclus** stelt geen prioriteit aan korte termijn sturing op impact reductie.
  - De huidige voorkeur voor het gebruik van de weegset over alle impact categorieën resulteert in een **ondergeschiktheid** van **CO2-impact** aan andere impact categorieën.
- Dit leidt tot een **vertraging van de transitie naar duurzaam bouwen in Nederland**.

Aanbevelingen

Om de **MPG-beoordelingen** van gebouwen **beter te laten aansluiten** op het **Klimaatakkoord** en de **Nationale Aanpak Biobased Bouwen**, bevelen wij de volgende twee punten aan:

- In de aanscherping Bbl de **MPG en MKI** meer te laten sturen op de **reductie van CO₂**, en andere milieu-impact, op **korte termijn**. Dit wordt behaald door **de einde levensduur en module D** van bouwmaterialen **minder** mee te laten wegen in de **beoordeling van de MKI-score**, zodat de **productiefase** van materialen (module A) **zwaarder** mee telt. Hierdoor ontstaat **minder ruimte om rekenkundig winst** te behalen en worden producenten **gestimuleerd op korte termijn** hun milieu-impact te verminderen.
- Ten minste de **additionele categorieën niet** mee te wegen in de beoordeling van MKI-scores van bouwmaterialen. Deze categorieën worden nog onvoldoende breed gedragen binnen de wetenschappelijke - en LCA-community en **mogen de transitie** naar duurzaam bouwen in Nederland **absoluut niet vertragen**.

Deel II

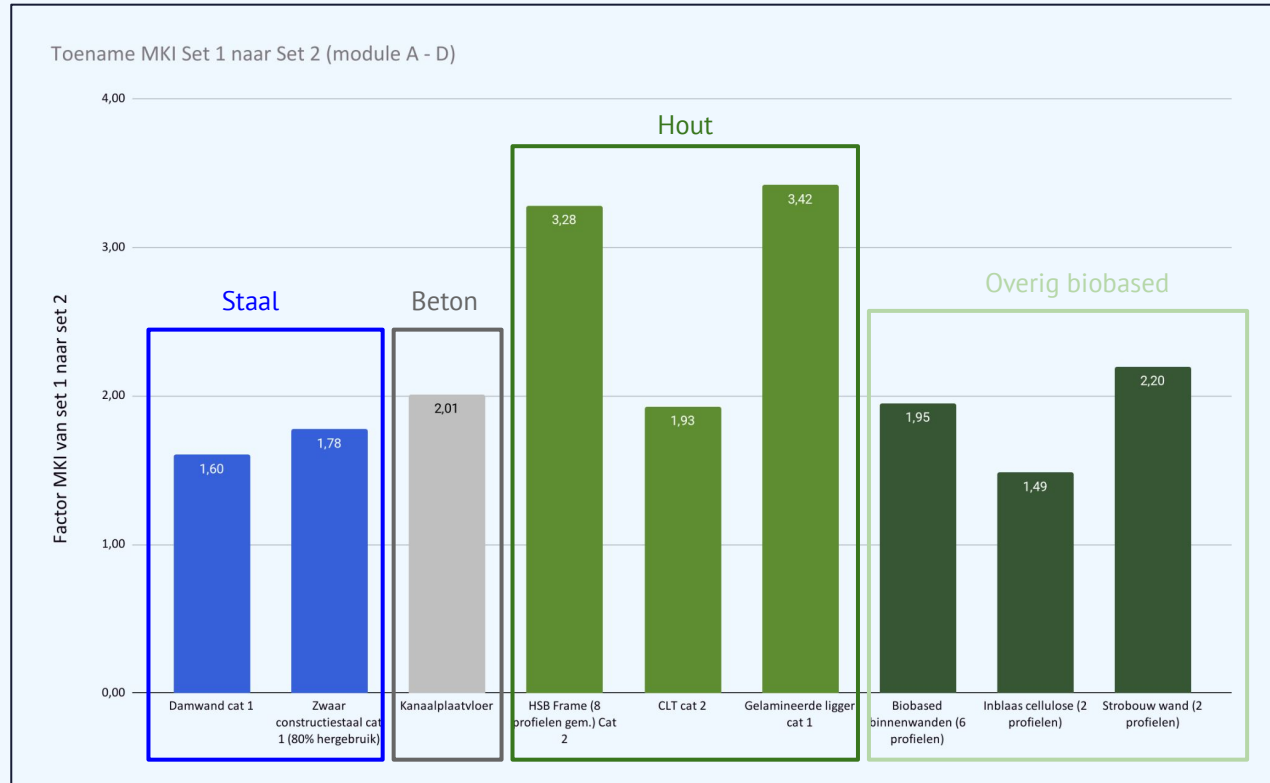
De gevolgen van aanscherping Bbl op verschillende bouwmaterialen.

Verskil per materiaal: overzicht van enkele materialen

Conclusie:

Voor biobased producten, met name hout, is de **gemiddelde toename van de MKI** hoger dan voor beton en staal.

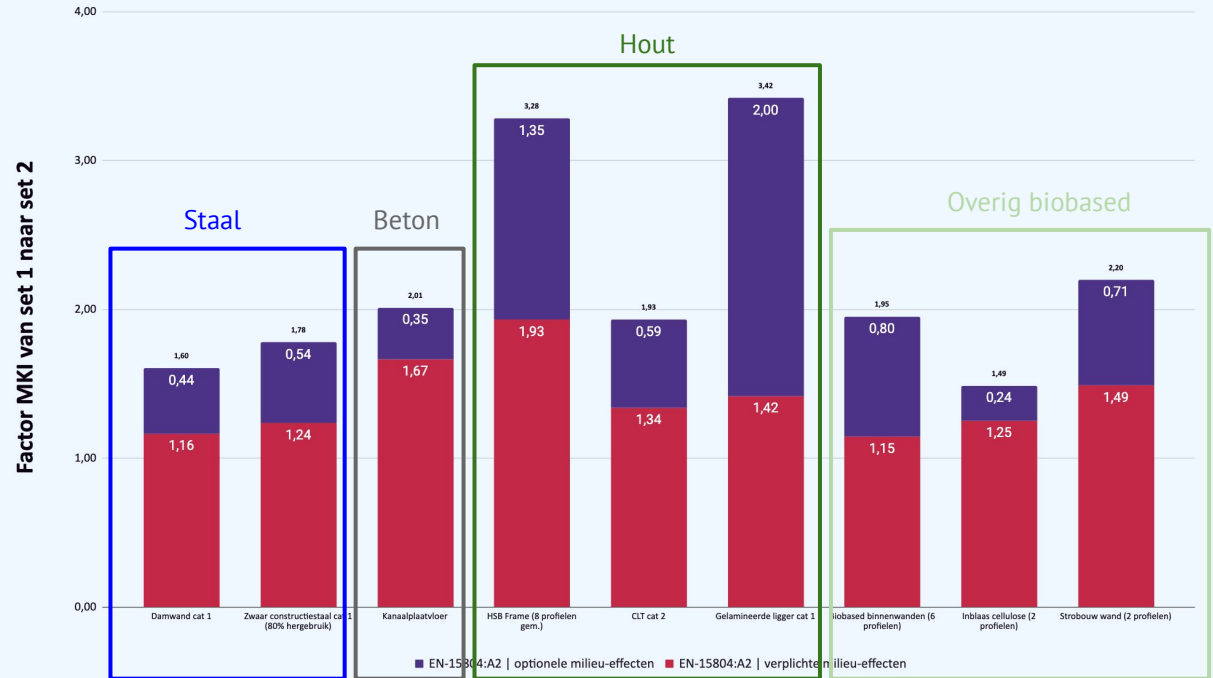

Verschil per materiaal: verplicht vs optioneel

Conclusie

Het grootste deel van de extra impact is het gevolg van de **additionele milieu-effecten** in de EN-15804:A2 (blauw), ten opzichte van de verplichte milieu-effecten (rood)

Toename MKI Set 1 naar Set 2 (module A - D)

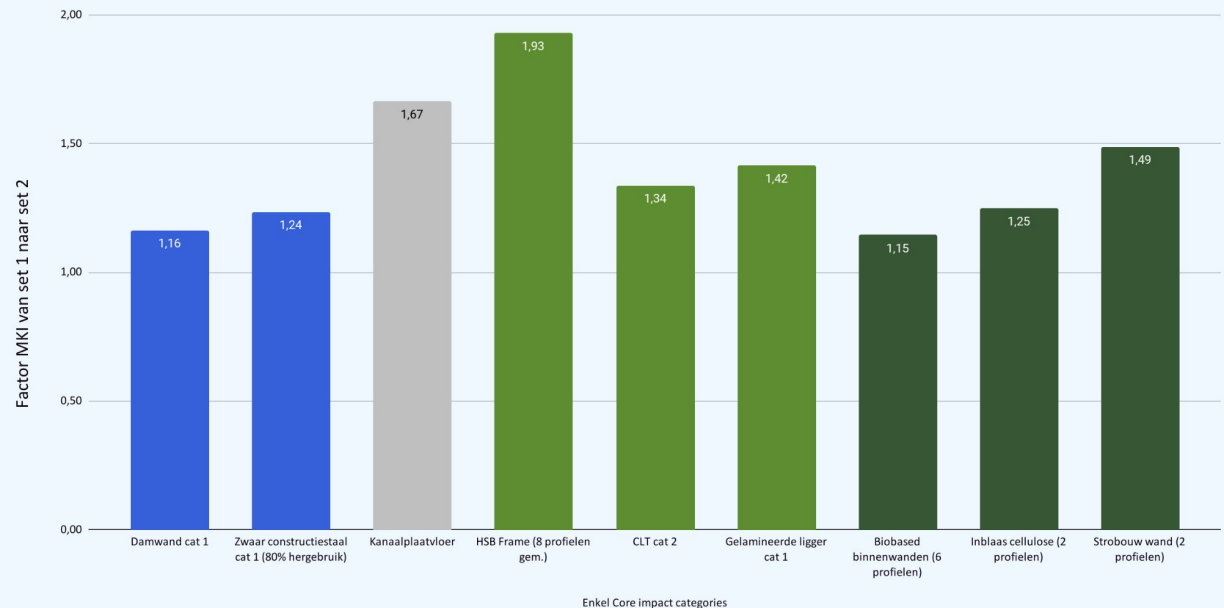

Verskil per materiaal bij weglaten additionele factoren

Conclusie:

Wanneer de additionele milieu-effecten worden weggelaten bij het wegen van de MKI-score, ontstaat een minder scheve verdeling.

Toename set 2 (Excl. additionele indicatoren) (A - D)

 hhc.earth

 info@hhc.earth

 020 299 1774
